

Рішення
разової спеціалізованої вченої ради
про присудження ступеня доктора філософії

Здобувач ступеня доктора філософії Марія ПРОНЮК, 1992 року народження, громадянка України, освіта вища: закінчила у 2014 році ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» за спеціальністю «Початкова освіта», виконала акредитовану освітньо-наукову програму Культурологія.

Разова спеціалізована вчена рада ДФ 20 051.159, утворена наказом № 1017 в. о. ректора Карпатського національного університету імені Василя Стефаника Міністерства освіти і науки України, м. Івано-Франківськ, від 28 жовтня 2025 року, у складі:

Голови разової спеціалізованої вченої ради –

Віолетти ДУТЧАК – доктора мистецтвознавства, професора, завідувача кафедри музичної україністики та народно-інструментального мистецтва Карпатського національного університету імені Василя Стефаника.

Рецензентів –

Ольги ФАБРИКИ-ПРОЦЬКОЇ – доктора мистецтвознавства, професора, професора кафедри музичної україністики та народно-інструментального мистецтва Карпатського національного університету імені Василя Стефаника;
Лесі РОМАНЮК – кандидата мистецтвознавства, доцента, доцента кафедри музичної україністики та народно-інструментального мистецтва Карпатського національного університету імені Василя Стефаника.

Офіційних опонентів –

Уляни ГРАБ – доктора мистецтвознавства, доцента, завідувача кафедри музичної медієвістики та україністики Львівської національної музичної академії імені Миколи Лисенка;
Романа ОДРЕХІВСЬКОГО – доктора мистецтвознавства, професора, професора кафедри хореографії та мистецтвознавства Львівського державного університету фізичної культури імені Івана Боберського.

на засіданні 29 грудня 2025 року прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 03 Гуманітарні науки Марії ПРОНЮК на підставі публічного захисту дисертації «Культуротворча діяльність Верховного Архієпископа Української Греко-Католицької Церкви Йосифа Сліпого в середовищі української діаспори другої половини ХХ століття» за спеціальністю 034 Культурологія.

Дисертацію виконано у Карпатському національному університеті імені Василя Стефаника Міністерства освіти і науки України, м. Івано-Франківськ.

Науковий керівник: Ганна КАРАСЬ, доктор мистецтвознавства, професор Карпатського національного університету імені Василя Стефаника, професор кафедри методики музичного виховання та диригування.

Дисертацію подано у вигляді спеціально підготовленого рукопису.

Наукова новизна одержаних результатів визначається метою дисертації, комплексом поставлених для виконання дослідницьких завдань, предметом та об'єктом дослідження. У науковій роботі вперше:

– здійснено комплексний аналіз культуротворчої спадщини Верховного Архiepіскопа УГКЦ Йосифа Сліпого в контексті діяльності української діаспори другої половини ХХ століття;

– систематизовано основні напрями його праці як церковного лідера, інтелектуала і культурного діяча;

– висвітлено роль Кардинала у збереженні християнської віри, української національної ідентичності, мови, національних традицій, розвитку та підтримки українського сакрального мистецтва, розбудови Церкви та надбання духовної спадщини серед емігрантських спільнот, їх культурної ідентифікації, усвідомлення власної самобутності перед викликом та процесом асиміляції;

– опрацьовано документи з Апостольського Ватиканського архіву (Archivio Apostolico Vaticano, AAV), зокрема матеріали участі Йосифа Сліпого у Другому Ватиканському Соборі: вивчено та описано аудіозаписи богослужінь здійснених в період Синодальних сесій 1963–1965 років. Також залучено неопубліковані матеріали з архівів Папської української Колегії Святого Йосафата (м. Рим) та Дикастерії у справах Східних Церков (Dicastero per le Chiese Orientali), серед яких – рукописи, листування, протоколи та введено їх у науковий обіг;

– запропоновано нове бачення постаті Йосифа Сліпого як культурного лідера українського зарубіжжя, діяльність якого сприяла формуванню світоглядної єдності української діаспори, міжкультурному діалогу та збереженню національної ідентичності в полікультурному середовищі.

Теоретичне та практичне значення дисертаційної праці полягає у цілісному представленні культуротворчої діяльності Верховного Архiepіскопа УГКЦ Йосифа Сліпого не лише для історії Церкви, а й як вагомого внеску в розвиток української культури загалом. Дослідження висвітлює феномен його життєтворчості як приклад поєднання особистісних ідеалів, моральних принципів, релігійної духовності, усвідомленого покликання та внутрішньої свободи, що набуває особливого значення в умовах культурного самозбереження українців у діаспорі.

Матеріали та результати дослідження можуть бути використані в навчальному процесі – зокрема в межах лекційних курсів із культурології, релігієзнавства, історії України та УГКЦ, мистецтвознавства. Вони також становлять основу для подальших міждисциплінарних студій у галузі гуманітарного знання, зокрема наукових досліджень мистецтвознавчого та культурологічного спрямування, а також для планування й реалізації державних стратегій України, спрямованих на підтримку та співпрацю з українськими зарубіжними спільнотами.

Дисертація виконана державною українською мовою.

Дисертаційне дослідження складається з анотації (українською та англійською мовами), списку публікацій за темою дисертації, вступу, трьох розділів (дев'яти підрозділів), висновків до кожного розділу, загальних висновків, списку використаних джерел та літератури (306 позицій), додатків. Загальний обсяг дисертації – 217 с., основний текст складає 168 с.

Дисертація відповідає вимогам наказу Міністерства освіти і науки України № 40 від 12 січня 2017 р. (зі змінами) «Про затвердження вимог до оформлення дисертації», що відповідає вимогам Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» від 12.01.2022 № 44 (зі змінами).

Здобувач має 18 наукових публікацій за темою дисертації: 4 статті у фахових виданнях України категорії «Б»; 2 статті в іноземному періодичному науковому виданні (Польща, англійською мовою; Латвійська Республіка); 12 тез у матеріалах міжнародних та всеукраїнських конференцій, що відповідає вимогам Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» від 12.01.2022 №44 (зі змінами):

1. Пронюк М. Становлення та розвиток Українського католицького університету імені святого Климента Папи у Римі. *Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку*: науковий збірник. Напр.: Культурологія / упоряд. і наук. ред. В. Виткалов. Рівне: РДГУ, 2023. № 45. С. 22–27.

DOI: <https://doi.org/10.35619/ucpmk.vi45.633>

URL: <https://zbirnyky.rshu.edu.ua/index.php/ucpmk/article/view/633/1075>

2. Пронюк М. Культурно-духовна цінність Храму святих Сергія і Вакха у Римі для українців в Італії. *Fine Art and Culture Studies*: науковий журнал Волинського національного університету імені Лесі Українки. Напр.: Культурологія. 2024. № 1. С. 211–217.

DOI: <https://doi.org/10.32782/facs-2024-1-27>

URL: <http://journals.vnu.volyn.ua/index.php/art/article/view/1601/1494>

3. Пронюк М. Співпраця Йосифа Сліпого з українськими митцями та науковцями у римський період його життя (1963–1984). *Культурологічний альманах*. 2024. № 2. С. 380–384.

DOI: <https://doi.org/10.31392/cult.alm.2024.2.47>

URL: <https://almanac.npu.kiev.ua/index.php/almanac/article/view/415/391>

4. Пронюк М. Перший період організації діяльності Секретаріату Центрального Комітету Української Греко-Католицької Церкви для відзначення Тисячоліття Хрещення Руси-України. *Fine Art and Culture Studies*: науковий журнал Волинського національного університету імені Лесі Українки. Напр.: Культурологія. 2024. № 4. С. 165–172.

DOI: <https://doi.org/10.32782/facs-2024-4-23>

URL: <http://journals.vnu.volyn.ua/index.php/art/article/view/1904/1791>

У дискусії взяли участь голова і члени спеціалізованої вченої ради та присутні на захисті фахівці:

1. Віолетта ДУТЧАК – доктор мистецтвознавства, професор, завідувач кафедри музичної україністики та народно-інструментального мистецтва Карпатського національного університету імені Василя Стефаника.

Оцінка позитивна, зауважень немає.

2. Ольга ФАБРИКА-ПРОЦЬКА – доктор мистецтвознавства, професор, професор кафедри музичної україністики та народно-інструментального мистецтва Карпатського національного університету імені Василя Стефаника.

Оцінка позитивна, зауважень немає.

3. Леся РОМАНЮК – кандидат мистецтвознавства, доцент, доцент кафедри музичної україністики та народно-інструментального мистецтва Карпатського національного університету імені Василя Стефаника.

Оцінка позитивна, зауважень немає.

4. Уляна ГРАБ – доктор мистецтвознавства, доцент, завідувач кафедри музичної медієвістики та україністики Львівської національної музичної академії імені Миколи Лисенка.

Оцінка позитивна, зауважень немає.

5. Роман ОДРЕХІВСЬКИЙ – доктор мистецтвознавства, професор, професор кафедри хореографії та мистецтвознавства Львівського державного університету фізичної культури імені Івана Боберського.

Оцінка позитивна, зауважень немає.

Результати відкритого голосування:

«За» – 5 членів ради.

«Проти» – жодного члена ради.

На підставі результатів відкритого голосування разова спеціалізована вчена рада ДФ 20 051.159 Карпатського національного університету імені Василя Стефаника Міністерства освіти і науки України, м. Івано-Франківськ присуджує Марії ПРОНЮК ступінь доктора філософії (PhD) з галузі знань 03 Гуманітарні науки за спеціальністю 034 Культурологія.

Відеозапис трансляції захисту дисертації додається.

Голова разової спеціалізованої вченої ради

Віолетта ДУТЧАК